

SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010.

Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2026. gada 13. aprīlī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Irēna Kucina, tiesneši Jautrīte Briede un Juris Juriss,

kolēģijas sēdē izskatījusi [..] pieteikumu par lietas ierosināšanu (ieteikums Nr. 40/2026),

konstatēja:

1. No pieteikuma secināms, ka pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu:

1.1. atzīt Iesniegumu likuma 7. panta pirmās daļas 5. punktu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1., 92. un 104. pantam.

1.2. atzīt, ka Satversmes 104. pantā garantētās tiesības saņemt atbildi pēc būtības nozīmē pienākumu iestādei sniegt atbildi uz personas iesniegumā uzdoto konkrēto jautājumu pēc satura;

1.3. atzīt, ka tiesību normas interpretācija, kas liedz tiesai pārbaudīt, vai iestāde ir sniegusi atbildi pēc būtības, neatbilst Satversmes 92. pantam.

2. Apstrīdētā norma noteic, ka iestāde ir tiesīga atstāt iesniegumu bez izskatīšanas, ja atbilde uz iesniegumu ir dota iepriekš, un tā saturs attiecībā uz iepriekšējā iesniegumā norādītajiem tiesiskajiem vai faktiskajiem apstākļiem pēc būtības nav mainījies.

3. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei. Pieteikumā ir apstrīdēta likuma normas satversmība. Līdz ar to šā lēmuma 1.1. apakšpunktā norādītais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai. Savukārt šā lēmuma 1.2. un 1.3. apakšpunktā norādītie lūgumi ir saistīti ar prasījumu izvērtēt apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 104. un 92. pantam, tādēļ tie ir izlemjami, izskatot lietu pēc būtības.

4. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajai daļai konstitucionālo sūdzību var iesniegt ikviens persona, kura uzskata, ka tai Satversmē ietvertās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt minētā panta sestās daļas 1. punkts prasa pieteikumā šādu uzskatu pamatot. Personas pamattiesību aizskārumus ir konstatējams, ja, pirmkārt, personai Satversmē ir ietvertas konkrētas pamattiesības un, otrkārt, tieši apstrīdētā norma personai aizskar šīs Satversmē ietvertās pamattiesības. Aizskārumus izpaužas kā tiesību normas tiešas vai ar tās piemērošanas aktu radītas nelabvēlīgas tiesiskas sekas attiecībā uz personas pamattiesībām (*sk. Satversmes tiesas 2024. gada 24. janvāra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2023-36-03 5. punktu*).

4.1. Pieteikuma iesniedzējs vērsās Labklājības ministrijā ar iesniegumu, taču ministrija saskaņā ar apstrīdēto normu atstāja viņa iesniegumu bez izskatīšanas. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētā norma aizskar viņam Satversmes 104. pantā ietvertās tiesības vērsties valsts iestādē ar iesniegumu un saņemt atbildi pēc būtības.

Līdz ar to pieteikums par apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 104. pantam atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

4.2. Pieteikumā nav pamatots, kādas konkrētas uz pieteikuma iesniedzēju attiecināmas pamattiesības ir ietvertas Satversmes 1. pantā un kādā veidā apstrīdētā norma šīs pamattiesības aizskar. Tāpat pieteikuma iesniedzējs nav pamatojis, kādā veidā apstrīdētā norma aizskar viņam Satversmes 92. pantā ietvertās tiesības uz taisnīgu tiesu. Proti, pieteikumā nav pamatots, kādas no Satversmes 92. pantā ietvertajām tiesībām uz taisnīgu tiesu izrietošas garantijas konkrētajā gadījumā ir tikušas aizskartas.

Līdz ar to pieteikums par apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 1. un 92. pantam neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

5. Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrā daļa noteic, ka konstitucionālo sūdzību var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt aizskartās tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī tādu nav.

Administratīvās rajona tiesas spriedums, ar kuru noraidīts pieteikuma iesniedzēja pieteikums par pienākuma uzlikšanu Labklājības ministrijai sniegt pieteikuma iesniedzējam atbildi pēc būtības uz viņa iesniegumu, nav pārsūdzams. Tādējādi pieteikuma iesniedzējs ir izmantojis visas iespējas aizstāvēt aizskartās tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtās daļas pirmo teikumu konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās.

Konkrētajā gadījumā termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai ir skaitāms no [datums], kad stājās spēkā Administratīvās rajona tiesas spriedums. Pieteikums Satversmes tiesā iesniegts 2026. gada 18. martā. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums par apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 104. pantam atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā un ceturtās daļas pirmajā teikumā noteiktajām prasībām.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktu pieteikumā ir jānorāda juridiskais pamatojums. Par juridisko pamatojumu Satversmes tiesas likuma izpratnē atzīstama juridiskā argumentācija, kurā pamatota katras apstrīdētās normas neatbilstība katrai pieteikumā norādītajai augstāka juridiska spēka tiesību normai.

Pieteikuma iesniedzējs norādījis, ka apstrīdētās normas mērķis ir novērst identisku vai pēc būtības vienādu iesniegumu atkārtotu izskatīšanu un tādējādi nodrošināt efektīvu valsts pārvaldes darbību. Pēc pieteikuma iesniedzēja ieskata, apstrīdētā norma tika piemērota situācijā, kurā pieteikuma iesniedzēja uzdotais jautājums nebija izvērtēts pēc būtības. Šādos apstākļos normas piemērošana pārsniedzot tās leģitīmo mērķi un radot situāciju, kurā personai tiek liegta iespēja saņemt valsts institūcijas tiesisku vērtējumu par tās iesniegumā ietvērto jautājumu.

Tomēr Satversmes tiesa nepārbauda tiesību normu interpretāciju un piemērošanu konkrētajā lietā (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2021. gada 15. oktobra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2020-63-01 15. punktu*). Pieteikumā nav ietverti juridiski argumenti par to, ka tieši apstrīdētā norma, nevis

tās piemērošana konkrētā situācijā, būtu radījusi nesamērīgu pieteikuma iesniedzēja pamattiesību ierobežojumu. Proti, pieteikumā nav norādīts pamatojums tam, vai apstrīdētajā normā paredzētais ierobežojums ir piemērots leģitīmā mērķa sasniegšanai, vai mērķi nav iespējams sasniegt ar citiem, pieteikuma iesniedzēja pamattiesības mazāk ierobežojošiem līdzekļiem, un vai labums, ko gūst sabiedrība no noteiktā ierobežojuma, ir lielāks par pieteikuma iesniedzējam nodarīto kaitējumu.

Līdz ar to pieteikums par apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 104. pantam neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (ieteikums Nr. 40/2026).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Irēna Kucina